

Gratis kurs

LNK vurderer no å tilby gratis språkkurs til medlemskom-
munane.

S. 5

Menyval på nynorsk

Erlend Bakke ynskjer at også menyval på statlege nettsider
blir å finne på nynorsk.

S. 6

Ikkje modne nok

Fersk kartlegging viser at tre av fire meiner 16-åringar ikkje
er modne nok til å røyste ved val.

S. 11

Industriarven

– Odde har gitt mykje
til litteraturen, seier
forfattar Marit Eikemo.
No vil ho gi noko at-
tende.

• Sjå s. 12 - 13

Motmakt

Kommunalminister Liv
Signe Navarsete (Sp)
har reist landet rundt
for å diskutere makt og
motmakt. Det har skapt
debatt.

• Sjå s. 8 - 10

Foto: David Zadig

Kultur i sparetider

Kulturgründer Svein Arild Vatsø (biletet) mei-
ner kulturnæringane kan gi auka vekst i Bre-
manger. – Her må me sjølve skape det som
skal skje, og i kjølvatnet av Terra-saka er det
ekstra viktig at me får til positive kulturar-
rangement, meiner han. Terra-skandalen har

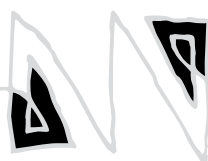
også ført til at kystkommunen Bremanger i
åra framover må spare meir enn dei er vande
med. Ordførar Kåre Olav Svarstad (Ap) er
likevel oppteken av å halde ved lag eit godt
tenestenivå.

• Side 18 – 20

Me søker grafisk medarbeidar

Sjå full utlysingstekst på www.norsk-plan.no

Norsk Plan - kommunikasjonsbedrifta i Ryfylke

np@norsk-plan.no, 52 79 04 84

Norsk Plan kan:

- nettsider
- aviser og magasin
- pressearbeid
- grafisk profil
- logo
- annonser
- brosjyrar
- reklamemateriell

Vil fordele makta

– Me må våge å snakke om makt og motmakt utan å hamne i skyttargravene, seier kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete (Sp).

JUDITH SØRHHUS LITLHAMAR
judith@norsk-plan.no

Ministeren har stått i sentrum av ein oppheita debatt om makt og motmakt denne varen. Bakgrunnen er ein møteserie Navarsete har halde i Bergen, Bodø, Gjøvik, Trondheim, Bø i Telemark og til slutt i Operaen i Oslo. Det var først då debatten kom til Oslo, at saka fekk merksemd i rikspressa og vart ein nasjonal debatt. Ein debatt som også handlar om språk.

Nynorsken speglar sjølvstendig mangfaldet i nasjonen. For mykje mediemakt i Oslo kan vere eit problem for nynorsken. Med NRK og TV 2 som gode unntak. Som vestending, sogning og nynorskbrukar er eg sjølvstendig ikkje i tvil om at det er ein skilnad for nynorskbruka om eit offentleg kontor, ein kulturinstitusjon eller ei privat verksemd ligg ein stad i Sogn og Fjordane eller i Oslo, meiner ho.

Kva betyr denne konsentrasjonen i Oslo-området for mangfaldet i norsk næringsliv og kultur?

For mykje makt i Oslo vil kunne leggje band på kreativitet og mangfald. Det som er stort, kan også bli straumlinjeforma. Samstundes treng me ein sterk hovudstad med plass til subkulturar, slik me treng sterke byar med eit levande omland andre stader i Noreg.

SAMSPEL

– Kva legg du i omgrepet motmakt?

– Det dreier seg blant anna om alternative synspunkt og avgjerder frå miljø med ein ståstad utanfor Oslo. Meir prestisjeregjeringskvartalet, Stortinget, dei store medieverksemdene og finans- og næringslivshovudkontora. Dette handlar ikkje om Oslo kommune og innbyggjarane i Oslo. La meg understreke; me har mykje kvalifisert motmakt i Noreg fordi me har makta å ta i bruk heile landet.

Navarsete trekk fram Tromsø som eit godt døme på korleis maktfordeling kan vere med på å sikre regional utvikling.

– Der finn me eit sterkt universitet, Norsk polarinstitutt og sterke næringslivsmiljø. I samspel med sentrale styresmakter har dette gitt grunnlag for ei satsing på nordområda.

Men også på Vestlandet meiner Liv Signe Navarsete ein finn stader der sterke industriverksemdar og maritime næringer har gjort det mogleg å bygge høgkompetente lokalsamfunn.

– Lokalisering av offentlege verksemdar, til dømes i Haugesund, Førde og Ålesund, har sjølvstendig også ringverknadar, meiner ho.

IKKJE NEGATIVT

Regjeringa sette tidlegare i år ned eit uval som skal sjå på korleis ein kan fordele kompetansearbeidsplassane betre

DEBATT: Kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete (t.v.) inviterte 2. mars 2010 til debatt i Bø i Telemark om Oslo-dominansen i Noreg. Her i samtale med seniorforskar ved Agderforskning, Helge Roed, og politisk rådgjevar Anja Kristin Salte Hjelseth. (Foto: Kommunal- og regionaldepartementet)

i landet. Utvalet blir leia av professor Karen Helene Ulltveit-Moe og skal gi regjeringa råd om korleis ein kan finne gode løysingar.

– Gjer me ikkje noko, vil veksten i arbeidsplassane framover kome i byregionar med store arbeidsmarknader og utdanningsinstitusjonar, særleg i Oslovegen. Samstundes veit me at mange har lyst til å etablere seg utanfor pressområda dersom dei finn interessant arbeid.

– Kan ikkje dette høyrast negativt ut for Oslo?

– Nokre få krinsar i hovudstaden har tolka desse møta som eit åtak på Oslo og innbyggjarane der. Det er feil. Det er eit forsøk på å reise ein debatt om kva slags samfunn Noreg skal vere om nokre tiår, og kva som er sentrale utviklingstrekk no. Då er det umogleg å la vere å ta stilling til maktoppheving og haldningar i maktmiljøet i Oslo, og spenninga mellom sentrum periferi, seier Navarsete.

Eg har ikkje snakka negativt om Oslo by eller innbyggjarane der, like lite som eg snakkar nedsetjande om andre kommunar. Personleg er eg svært glad i Oslo og unner alle å kunne bu der i ein periode. Det er uroa over, er enkelte tendensar i

dei sentrale maktmiljøa i Oslo. Dei kan vere prega av ei undervurdering av, eller fordommar mot, det som ikkje finn stad i Oslo-gryta. Så har ordskiftet stadfesta at det finst mytar og fordommar om Oslo andre stader i landet også. Dei treng me heller ikkje, slår ministeren fast.

– FORDEL ARBEIDSPASSANE

Navarsete trur mykje av grunnen til denne maktkonsentrasjonen kan forklast med at ein stor by med mykje makt alltid vil vere attraktiv og trekkje til seg talent og kapital. Samsundes skal ein vere merksam på at mange menneske ynskjer, og ser at det er mogleg, å leve eit spanande og mangfaldig liv også utanfor Oslo.

– Kva kan ein gjere for å fordele makta betre?

Tradisjonelt er det lett å tenkje på lokalisering av offentlege institusjonar. Dei er viktige fordi dei representerer kompetansearbeidsplassar og kan ha store ringverknadar. På dei møta me hadde, fekk me også viktige innspel om mangel på kapitaltilgang og sentralisering av finansmakta i Oslo. Mange var også opptekne av moderne samferdsle og fiberband med høg hastighet. Eit sterkt sjølvstyre er

også viktig for å spreie avgjerdsmakta, meiner ho.

MØTESERIE

Kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete gjennomførte varen 2010 ein møteserie i Bergen, Bodø, Gjøvik, Trondheim og Bø i Telemark og til slutt i Operaen i Oslo for å finne ut korleis ein kunne fordele makta betre i landet og få til ei balansert regional utvikling med attraktive arbeidsplassar. I ettertid har Navarsete fått ros for å ta tak i diskusjonen, samstundes som ho har fått kritikk for å vere for negativt innstilt mot Oslo.

SITATET:

– Det er besynderlig at en hovedstad som verker av voksesmerter ikke er mer interessert i å diskutere en arbeidsdeling med resten av landet. En høyst relevant diskusjon om hvordan en kan utnytte landets samlede ressurser møtes med en instinktiv sårhet.

Kommentator Kato Nykvist i Nationen.

– Eit politisk val

Audhild Gregoriusdotter Rotevatn meiner motmakt-debatten er viktig. – Dette handlar mykje om demokrati, seier ho.

JUDITH SØRHHUS LITLHAMAR
judith@norsk-plan.no

Kommunikasjonsrådgjevar og kommentator Audhild Gregoriusdotter Rotevatn arbeider i kommunikasjonsbyrået I&M i Ålesund. Rotevatn har også brei erfaring som redaktør og journalist og har blant anna arbeidd i NRK, Kanal 24, Sunnmørsposten, Bergens Tidende og Vårt Land.

– Eg meiner makt-motmakt-debatten er ein viktig debatt, men den er på mange måtar ikkje ny. Navarsete skal likevel ha ros for å setje dette på dagsorden på nytt. Samstundes er det ein rar debatt. Det skulle då berre mangle om ikkje andre regionar, byar og stader i Noreg skulle hatt maktorgan, meiner ho og peikar på at sjølv om hovudstaden er hovudstad, treng ikkje Oslo i all framtid vere Noreg sin viktigaste by.

– Det er eit politisk val. Det er viktig at regjeringa er tydeleg på kva dei meiner med makt, om dette skal handle om noko anna enn tvangsflytting av statlege organ. Den norske geografien er ein ressurs, ikkje eit problem, slår Rotevatn fast.

MISTAR ARBEIDSKRAFT

– Burde ein fordele makta betre?

DEMOKRATI: Kommunikasjonsrådgjevar Audhild Gregoriusdotter Rotevatn meiner plasseringa av statlege nyetableringar er viktig for å fordele maktposisjonane betre i landet. (Foto: Bjørn Vatne/I&M)

– Ja. Mykje makt er samla i Oslo. Eg saknar ein ny Vestlandsdebatt, til dømes. Dette handlar om mykje meir

enn å stimulere til regional utvikling. Det handlar om demokrati. Og å utnytte dei som faktisk bur utanfor Oslo og har høg kompetanse.

I fylgje Rotevatn er det også ei utfordring med alle dei som gjerne flyttar, men som samstundes må kompromisse ved å akseptere lågare løn og mindre attraktive jobbar, fordi mange meiner det har ein verdi å bu utanfor Oslo.

– Det offentlege mistar mykje godt kvalifisert arbeidskraft på denne måten, alle dei som kunne ha gjort ein viktig jobb i til dømes eit departement.

VIKTIG PLASSERING

Audhild G. Rotevatn meiner noko av løysinga ligg i plasseringa av statlege nyetableringar.

– Staten må byrje med seg sjølv før ein skal tvinge privat næringsliv ut. Sjølv om statleg tvangsflytting ikkje er løysinga i alle tilfella, må debatten om kvar statlege nyetableringar skal liggje, vere reell. Så må ein gje ei hand til dei som allereie klarer å skape verdiar i distrikta. Dei som tener pengar, betalar skatt til fellesskapet. Her på Nord-Vestlandet rullar vi pengane inn i statskassa, til dømes gjennom høgteknologiske selskap, maritim næring, møblar og design, seier ho. Dette heng også tett saman med resten av samfunnsutviklinga.

– Mykje handlar om samferdsle. Det betyr: veg, bruer, tunnelar. Og sekundært: jarnbane, slår ho fast.

1. Kva meiner du om makt-motmakt-debatten som går føre seg?	3. Korleis kan ein i så fall gjere det?
<p>2. Bør ein fordele makta betre i landet for å fremje regional utvikling?</p>	
<p>Rune Øygard (Ap) Ordfører i Vågå</p> <p>1. Ein viktig debatt som omhandlar både overordna tenking, haldningar og arbeidsplassar. Men vanskeleg fordi ein så fort går i skyttargravene. Like viktig som ordskiftet om kva ein hovudstad bør ha, er kva den ikkje må ha av møteplassar, arbeidsplassar, forskingsmiljø og funksjonar.</p> <p>2. Ja. Og her har riksmidia eit stort ansvar i formidling av haldningar og verkelegheit, og av gode døme som viser resultat.</p> <p>3. Staten må desentralisere og ikkje sentralisere det som allereie er desentralisert i forma, som t.d. lensmenn, jordskifteretten, sørenskrivarembetet, NAV, trygd og skatt. Næringsliv som driv produksjon av t.d. administrative funksjonar, bør få tilgang til distriktstønad på linje med annan produksjon. Staten må ved oppretting av nye fagmiljø og funksjonar ha ein gjennomgang om desse må lokaliserast til Oslo eller andre byar. Slik lokalisering må vere eit unntak og ikkje regelen.</p>	<p>Jens Kihl Nestleiar i Noregs Mållag</p> <p>1. Det at Oslo-avisene må ty til utdrining i staden for seriøs, politisk debatt, syner at Navarsete har eit godt poeng.</p> <p>2. Ja, men ikkje berre difor. Makt er ein ressurs som bør kome alle menneske til gode, same kvar i landet du vel å busetje deg, kva kjønn du har, eller kva språk du skriv. Makt er sjølvstendig viktig for å fremje regional utvikling, men viktigast av alt er det at heile samfunnet vårt står og fell på tilliten til at makta er fordelt på rettferdig vis. I dag er ho nok ikkje det.</p> <p>3. Styrk lokalavisene, biblioteka, høgskulane, kunnskapsverksemdene, musea og alle andre former for forum der ordskifte skjer.</p>
<p>Arne Hjeltnes. Konsernsjef i Creuna</p> <p>1. Eg trur ikkje folk i distrikta har noko problem med Oslo, men eg trur mange har eit problem med den aukande statsmakta detaljstyringa og kontrollen over små verksemdar og kommunar. Motmakt er for meg difor å gje meir friidom. Det handlar ikkje om geografi. Oslo vert symbolet på dette fordi staten stort sett styrer derifrå.</p> <p>2. Større sjølvstyre. La kommunane få sitja igjen med meir av selskapskatten. La verksemdene få vera mest mogeleg i fred. Svært mykje av verdiskapinga skjer i distrikta. Motmakt er i alle fall ikkje å flytta fleire byråkratar og tilsyn ut i distriktet.</p> <p>3. Ein kan ha større og meir kraftfulle kommunar. Så lenge altfor mange kommunar er små og avhengige av ein sterk stat, vil makta sitja hjå staten. Det går ikkje an å få i pose og sekk. Kommunane må slå seg saman, slik at dei vert ein reell maktfaktor, ikkje leigendingar. På nasjonalt plan må staten minskast viss ein skal lukkast. I dag er det altfor stor makt hjå tilsyn og direktorat, som ikkje er styrde av politikarane, men som styrer seg sjølve. Det er ikkje verre enn at meir makt til distrikta tyder mindre makt til staten. Men lett er det nok ikkje. Staten og det sittande politiske regimet vil kjempa hardt imot.</p>	

ABC Startside
- Ver nynorsk på nett

Din naturlege start på internett
www.startside.no

Odda har gitt mykje til litteraturen. Forfattar Marit Eikemo vil gi noko tilbake.

INGRID HILLESTAD
bladstova@lnk.no

Vil gi noko tilbake

Ho kjem frå ein ganske vanleg heim i Odda. Far hennar dreiv idrettslag og jobba i administrasjonen på Norzink, mor var sjukepleiar. Heimen var på ingen måte overmøblert med bøker. At Eikemo blei forfattar, var i grunnen tilfeldig.

– Eg skreiv ei reportasjebok om ulike møte med ungdomar då eg jobba som journalist i Bergens Tidende. Det var redaktøren i Samlaget, der eg gav ut boka, som oppmuntra meg til å skrive noko skjønnlitterært, fortel ho.

No har Eikemo fire boktitlar på samvitet. Den kritikkroste romanen *Arbeid pågår* kom i fjor. Året før gav ho ut essaysamlinga *Samtidsruinar*, som blei kåra til årets nynorsk bok i 2008. Forfattaren røper at ho skriv på ein ny roman, med handlinga lagt til ein norsk tettstad, samt nye essay – om norske forbrytarar. Skrivninga kombinerer ho med jobb i Odda kommune, der ho er leiar for det årlege, fem dagar lange Litteratursymposiet.

Forfattaren frå Odda kjem syklande rett frå barnehagelevering til intervjuavtale på Nygårdshøgda i

Bergen. Ho er eit par minutt over tida og unnskyltar seg. Det er tydeleg at den produktive kvinna er vand med å vere punktleg.

Vi finn oss ein plass mellom studentane på utekafeen til Universitetsbiblioteket. Miljøet her kjenner Eikemo godt frå eiga studietid. Hovudpersonane i begge romanane hennar er også akademikarar: I *Arbeid pågår* møter vi Harald, og som reiser til Costa Blanca for å skrive ferdig ei doktoravhandling om Ibsen-parodiar. Distraksjonane der blir mange. I debutboka *Mellom oss sagt* møter vi Regine, som er i ferd med å leggje bak seg studietida ved universitetet på Nygårdshøgda.

– Eg ville utforske livet etter studietida, då alt likt skal opne seg og moglegheitene bli mange. Regine opplever tvert imot at dørene lukkar seg. Det er vanskeleg for henne å få jobb. Ho har ikkje lyst på barn. Vennene smuldrar vekk, og gamle fellesskap går i oppløysing utan at det kjem nye.

– Er det noko sjølvopplevd i karakterane dine?

– Mitt livsløp er iallfall veldig annleis enn Regine sitt, forsikrar Eikemo, men seier at ho skildrar ei livskjensle som ho sjølv kjenner godt og trur vil treffe mange.

For Eikemo hamna på løningslista til Odda kommune i fjor, gjekk yrkesvegen frå Bergens Tidende til redaktørjobb i Syn og Segn og derifrå til informasjonsleiarjobb i Festspela i Bergen. Pendling mellom Bergen og Odda er kvardagen for forfattaren no.

Nokre dagar i oktober er det Odda som er staden for A-laget i norsk litteratur. Festivalen har også blitt eit høgdepunkt for folk i Odda. Då let dei debatten om vern eller riving av dei kalde omnane på smelteverkstoma liggje for ei stund. Eikemo opplever at litteraturen verkar samlande på folk i Odda, og at dei er stolte av forfattarane frå staden.

– Det er kjekt å reise til Odda sånn som eg gjer no: å ha noko der å gjere og ikkje berre vere på besøk. Odda er ein spennande stad å vere, seier Eikemo og tenkjer på brytningstida staden er i etter at my-

kje av industrien er lagt ned og oddafolk har starta jakta på nye næringar.

– Det er utruleg dyktige folk i Odda, held ho fram.

Utan lokale krefter og initiativ hadde Litteratursymposiet aldri blitt noko av. Bluesklubben, kulturleiaren og biblioteksjefen blir nemnde fleire gonger medan Eikemo fortel om festivalen, som begynte i det små i 2002. Dette var som ein konsekvens av at krefter i Odda byrja å spørje seg: – *Kva er det med denne staden, kvifor kjem det så mange kjende forfattarar berfrå?*

Frøde Grytten sette for alvor Odda på kartet med romanen *Bikubesong*. Historiene frå Murboligen i Odda står no, til liks med nedlagte industritomter, som udøyelege monument over byen. På neste Litteratursymposium, som har temaet "Smuss", kjem leilegheiter i Murboligen til å vere scener for opplesingar.

– Er smuss noko industrien og litteraturen har felles?

– Vi har jo smusstillegg på industriarbeidsplassane. Det handlar ganske enkelt om skit, som det også finst mykje av i litteraturen. Kjartan Fløgstad er den forfattaren som har jobba mest med forholdet mellom det såkalla høge og låge. Han kjem til symposiet med eit nytt essay om smuss i kulturen anno 2010, eit tingingsverk, fortel Eikemo med stol stemme.

Ho fortel om forfattarar som synest det er stor stas å reise til industristaden inneklemt mellom fjell og

fjord desse haustdagane. Her møter dei eit anna og på mange måtar opnare publikum enn elles.

– Eit år blei eg ståande i baren og snakke med ein odding som fortalte at han aldri hadde lese ei bok. Neste år såg eg han høyre på forfattar Tore Renberg og kose seg. Det viser seg at folk i Odda har låg terskel for å gå på litterære arrangement. Dei kan få flotte opplevingar dei elles ikkje ville fått. Sånt gjer arbeidet meiningsfullt, fortel Eikemo.

Festivalen skal vere døropnar og premissleverandør, både for folk i Odda og for Litteratur-Noreg.

– Det var her Karl Ove Knausgård og Tore Renberg tok bokverket *Min Kamp* opp til drøfting før dei hadde gjort det nokon andre stader. Eit par månader seinare opplevde dei utselt hus og lange køar i Oslo.

I fjor dobla Litteratursymposiet besøktalet frå 3000 til 6000. Folk måtte snu ved dørene. Lokala på smelteverkstoma tener som festivalarena, men det viser seg at dei ganske enkelt ikkje er store og gode nok til det etter kvart så populære arrangementet. Det har fått Eikemo og forfattarkollega Grytten til å kjempe for pengar til å bygge det som ein gong var garderobe for industriarbeidarane om til litteraturhus. For jul vedtok utviklingskomiteen i Odda kommune å gi forfattarane opsjon på det gamle sentralbadet på smelteverkstoma. Dei jobbar no med å undersøkje korleis dei skal få finansiert prosjektet, som har fått tittelen "Frå sentralbad til

– Det er industri, industrihistorie og litteratur som er dei viktigaste verdiane i Odda i dag

SJØLVMELDING

Namn: Marit Eikemo

Alder: 39

Bur: Ytre Sandviken i Bergen, disponerer husvære i barndomsheimen i Odda.

Aktuell: Leiar for Litteratursymposiet i Odda. Jobbar for å gjere det gamle sentralbadet på smelteverkstoma om til litteraturhus.

Les: For tida mykje av festspeldiktar Hanne Ørstavik, då eg skal leie ein debatt i samband med forfattarskopen hennar under Festspela i Bergen. Les også andre som skal delta under Festspela: Inger Bråtveit, Vigdis Hjorth og danske Christina Hesselholdt. Elles: norsk samtidslitteratur, Dag Solstad og J.M. Coetzee har gjort sterkt inntrykk siste tida.

Høyrrer på: Akkurat no står det ei utruleg vakker plate av Pearly Gate Music i spelaren. Elles høyrrer eg på alt mogleg frå Lady Gaga til John Olav Nilsen og Gjengen, som kjem på Litteratursymposiet til hausten.

bokbad". Eikemo er blitt eit vanleg syn på kommunestyremøta i Odda.

– Første byggetrinn har ei kostnadsramme på éin million kroner, det burde ikkje vere umogleg, meiner ho.

– *Kva er det med tomme industrihallar, kvifor verkar dei så tiltrekkande på kulturaktivitetar, kan dette nå ei grense?*

– Industristadene vil alltid vere interessante. Her blei grunnlaget for framsteg, velstand og det moderne Noreg skapt. Det er viktig at vi kan vise fram teknologien og arkitekturen for ettertida. Å komme inn i til dømes den gamle kraftstasjonen i Tyssedal er som å komme inn i ein katedral, erfarer Eikemo.

Ho opplever at industrilokala også er eigna til ulike former for kunst og kultur på grunn av romlege forhold og god akustikk. Eikemo fortel vidare om 1. mai-markeringa i Odda nyleg, der ein annan av diktarane staden har fostra, Lars Ove Seljestad, hadde opplesing i Omn 3 på smelteverket. Arrangementet vekte merksemd.

Med eit litteraturhus på Smelteverkstoma vil desse møta mellom industri og litteratur bli endå tettare og meir opplagte. Ei naturleg kopling, meiner Eikemo, som står med føtene i begge leirar:

– Det er industri, industrihistorie og litteratur som er dei viktigaste verdiane i Odda i dag, slår forfattaren fast.

Kvifor skal vi bryr oss?

- når politikarane ikkje bryr seg om oss!

Følg debatten på magasinett.no

© Ingeborg Skrudland

Mot til meina

I samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet gjennomfører kommunane Hjelmeland, Sauda og Time eit pilotprosjekt retta mot personar under 26 år. Målet er å snu trenden og auka det politiske engasjementet blant unge fram mot 2011. Hovudmålet er å auka talet på unge listekandidatar til kommune- og fylkestingsval, og at fleire unge får plass i kommunestyra. Prosjektet arbeider også for at det blir større oppslutnad i vallokalet frå denne gruppa ved neste lokalval.

- Fortel oss det partia meiner om det vi bryr oss om!

Desse jentene frå Bryne vgs gjekk av med sigeren i Mot til å meina sin russekonkurranse. For å vinne måtte elevane lansere gode idear om korleis ein kan auke politisk engasjement blant unge.

Alle ideane finn du på garborg.no

Eksistensiell debut

Anne Viken (30) debuterer no med ei samling eksistensielle tekstar. For å få ein avstand til forteljarstemma skriv ho på bokmål.

JUDITH SØRHHUS LITLHAMAR judith@norsk-plan.no

(Foto: Privat)

- Korleis er det å debutere skjønnlitterært?
- Eg er usikker på om eg vil kalle dette min skjønnlitterære debut, all den tid dette er ein boksingel og ikkje ei bok, men det følast veldig bra å gi ut kortprosa. Endelig har eg byrja å produsere skjønnlitteratur. Eg har aldri hatt noka hast med å bli forfattar, men det er det som alltid har vore planen. Så får me sjå kva som skjer etter dette.
Anne Viken er journalist, bloggar og skribent. Forfattaren er frå Bygstad i Sogn og Fjordane og har ved fleire høve skapt debatt om distriktpolitikk og målpolitikk. No debuterer ho med singelen XXX.

SPRÅKLEG LUKSUS
- Om ikkje målrørsla, som per i dag bidreg med lite anna enn å kaste skuggar over nynorskens, tek innover seg at dei må lytte til realitetane blant oss som brukar språket, har nynorsk inga framtid som bruksspråk. Dei må slutte å jamre seg over oss trulause som kjem frå nynorskland, men som byter til bokmål, og heller gå ut og sjekke røynda enn å gnåle frå sitt nedstøva hjørne om korleis ting ideelt sett burde ha vore. Me treng eit bruksspråk som kan eksistere parallelt med eit dominerande bokmål. Punktum, seier Viken om målstriden.
- Kvifor vel du å skrive boka på bokmål?
- For å skape ein avstand til forteljarstemma i boka. Å skrive "eg" blir for nært. Eg-personen i teksten er ikkje Anne Viken; det meste eg skriv, er rein fiksjon. Å skrive "du" hadde ikkje passa i desse tekstane, difor vart det bokmål og "jeg".
- Vi har to skriftspråk, og denne luk-susen nyttar eg som det fell seg naturleg. Nynorsk er eit inkonsekvent språk, og du

under tidspress. Dette er det fleire journalistar eg kjenner, som gjer, av nett same årsak. Alle kommentarartiklane mine er på nynorsk, nyhendesakene på bokmål.

DET EKSISTENSIELLE
Boka er ein boksingel og kjem ut på Flamme forlag. I fylgje forfattaren er det tre handlings- og dialogdrivne kortprosa-tekstar i samlinga. Og alle er eksistensielle tekstar, dei handlar om at tida går i frå deg, og at du ikkje lever evig.
- Det er tre tekstar i samlinga. Ein frå Oslo, ein frå India og ein frå Berlin. Alle er skrivne basert på besøk i byane. Eg bur i Oslo. Stemninga er bygd opp rundt å sakne kjærasten, eller eks kjærasten.

- Det handlar om at "there is more to life than work", og at mange relasjonar går tapt, kanskje fordi ein ikkje alltid vågar å sjekke dei ut eller satse. Å leve i noet kan vere ein enkel bodskap gjennom ganske rø og skjøre tekstar.
- XXX er basert på ekskjærastar og handlar om å ekse noko ut av livet sitt, å slette det, men ingenting kan slettast heilt. Ingen av oss er blanke ark. Noko er borte, du får det ikkje att, men det kan vere verkeleg for deg likevel.

må tenkje mykje når du skriv. Eg synest det er eit ugunstig språk å bruke under tidspress, når du ikkje har tid å sjekke opp i alle forbod og bøyingsformer. Så eg skriv nynorsk når eg har god tid, og bokmål

Mot nye mål

11.500* unike brukarar
169.000* sidevisingar i veka
Oppdatert kvar dag

24.000** lesarar
måndag tysdag onsdag
torsdag fredag

= større dekning

ABC Startsidea
- Ver nynorsk på nett

Din naturlege start på internett

www.startsidea.no

Sunnhordland

* I snitt pr. veka ** Gallup 1/2007

... situasjon at for å nye ting, in me. Dette sk e. komment ippsupporter. Han pekar ske analyse tar at presse te teneste- resteringer n torer til sum, og pro Svein kom- ert mykje. I sketleg å k- ester eller anfor det ramme er tilleitt man at en verkj under tra rapporten n rapporten grunn til ut or halda fram t sett i gang ten og følgj erlegge til Mellom det p til, er ein total alle tenesteing på å få fram sid. I dette ta, retta, sa ingar som nekkapav vil de kart på einmapa ika omsill å sjå til at d- rdering av leing- ysing av dese. erne delegasjon å gjennomgått edel for til- sar til skul heidet med ministrativ på å frigi- da fram. Det gir v- qito er det er al spåsvarte, er nippet er si sin- resultat. innen er kom- g, men den krev emm- plin. Fata for føes- ertorbuk på til lionar kroner, Ra bærhelag- ik på 3,1. ma opp (3,7. e gjort kor- område, be- er overorbuk p- og vil kunne kon- som det le- dringar. På itteinnoma nye harte. rekkoyla - H- i Foldroyt- 04, men er a- no, ikkje f- ss. kommuni- llon, anna 000 kroner. saka har vore til- mmunen etter det- vart vurdert i- met. Eigarene vedtaket, ide difor sak- innen i vint- e, månader me lekk til- me saka er i klagenst- i spåv- kan avvige i dette med direkt

“Ein peng spard
er ein peng vunnen”

Ordtak av Ivar Aasen

Kommunalbanken finansierer lokale løysingar
- den leiande finansieringsinstitusjonen i kommunemarknaden

KBN Kommunalbanken
Norge

Kommunalbanken AS Telefon 21 50 20 00 Telefax 21 50 20 01 www.kommunalbanken.no

I meir enn 80 år har me hjelpt kommunane med å få meir ut av midlane sine. Det er den fremste oppgåva vår.

Me kan gje kommunen din råd og rettleiing om finansiering som kan realisera kommunen sine mål.

Ung til sinns blir Framtida.no

Ung til sinns skiftar namn. Framtida.no skal bli ein nettstad kor brukaren får vere med og styre.

TOYNI TOBEKK
toyni@norsk-plan.no

Nettavisen, som til no har hatt arbeidstitelen Ung til sinns, skal rette seg mot unge folk i alderen 15 til 25, men prosjektleiaren Sven Olav Langåker (biletet) understrekar at nettsida ikkje berre vil vere for ungdom.

– Namnet Framtida.no speglar at dette er ein nettstad for framtida og om framtida. Og artiklane blir skrivne av dei som er framtida vår, dei unge i dag. Den nye nettsida er ei satsing frå LNK og ABC Startside, men den har òg organisasjonar som LLA, Magasinet, Pirion og prosjektet Mot til å meina i ryggen. tillegg er Kultur- og kyrkjedepartementet inne på finansieringssida. Framtida.no skal produsere eige nyhendestoff og samstundes hauste frå samarbeidsorganisasjonane sine tekstbasar. I tillegg blir det ein del såkalla brukargenerert stoff, forklarar

(Foto: Per Egil Larsen, Mediehuset Sumbordland)

Langåker: Det vil seie at lesarane også får vere med å kommentere sakene og produsere artiklar sjølve.

– Blir dette eit reint nynorskprosjekt?
– Brorparten av stoffet vil nok vere på nynorsk, seier prosjektleiaren. Det er ein del av føringa som er lagt i samband med at nettsida får støtte frå departementet.

Organisasjonane og lokalavisene som leverer stoff til Framtida.no, har også stort sett ein nynorsk profil. – Men brukarane, dei vil vi ikkje bestemme over, seier Sven Olav Langåker, som reknar med at Framtida.no er på nett ved skulestart til hausten.

Les meir om Framtida på bloggen framtida.origo.no

RUP-midlar til Diktarvegen

Diktarvegen får 200 000 kroner frå Rogaland fylkeskommune i RUP-midlar.

– Mykje av pengane vil gå til nettsatsing, seier prosjektleiaren Marry Skeie Henkel til Suldalsposten.

Mellom anna skal pengane gå med til å styrke nettstaden diktarvegen.no

– Dette kostar sjølvstøtte pengar. Me jobbar iheldig med å fullfinansiere dei ulike delene av prosjektet Diktarvegen, seier Skeie Henkel til Suldalsposten.

Nynorsk på VisitRauland

Bør nettsidene til VisitRauland vere på nynorsk? Debatten går no friskt på nettstaden.

– Det er ei stor skam at Rauland Turist nyttar så å seie berre riksmål på nett og i andre publikasjonar, skriv Vidar Ystad på nettstaden til VisitRauland.

Han legg også vekt på at Vinje kommune har nynorsk som administrasjonsspråk og stiller spørsmål om kva kommunen som storauksjonær i Rauland Turist meiner om språkvalet.

Stein Birger Johnsen er styremedlem i Rauland Turist AS og meiner noko av grunnen til at nettsidene vert redigerte på bokmål er mangel på kompetanse.

– Det viser seg å vere særskilt vanskeleg å rekruttere medarbeidarar og andre ressurspersonar til arbeid innan reiselivsnæringa i Rauland og Vinje. Me må bruke mykje tid og krefter til omsetjing dersom kommunikasjonen skal vere nynorsk, skriv han i eit debattinnlegg på nettsidene.

Bli med i Fagforbundet!

Fagforbundet er det største forbundet i LO, med rundt 290 000 medlemmer. Arbeidstakarar i kommunale, fylkeskommunale og private verksemdar kan bli medlem i Fagforbundet. Di fleire vi er, di større gjennomslag vil vi ha for rettferdig løn og trygg og god behandling på arbeidsplassen.

Fagforbundet bidreg til å skape offentlege tenester og arbeidsplassar med god kvalitet. Det må vere samsvar mellom det menneska har behov for, og det tilbodet dei får. Berre ein velfungerande offentlig sektor kan gi alle innbyggjarane ein trygg kvardag og lik rett til velferdstenestene.

 FAGFORBUNDET

www.fagforbundet.no Servicetorget: 815 00 040
E-post: servicetorget@fagforbundet.no

Jan Olav Fretland

- førsteamanuensis i norsk, medlem av Språkrådet

SPRÅKRÅD

Ei naturskildring innanfrå

Denne gongen vil eg skriva om Garborg. Han held på å få seg eit flott senter i Bryne, aller mest tenkt for ungdommen, ser eg. Det er fint, men eg vil dela naturskildraren med dykk. Han som kanskje er mest kjend for starten på Fred: *Utanfor, i vest, bryt havet på mot ei sju milir lang låg sandstrand. Det er sjøve havet, Nordhavet, breidt og fritt, ukløyvt og utøymt.* Stemninga er sett når du kan ta til slik på ein roman.

Eg las opp att Kolbotnbrev nyleg og kom over ei uverskildring, uver i naturen - og uver i sinnet. Han er oppsagd i Statsrevisjonen, ho Hulda går i byen og græt, og han kokar graut og sturer i Kolbotnen. Det dregst til med mørke makter: *Aushimilen svartnar og svartnar; alle skiftingar av svart er der: ljost gråsvart, tungt gråsvart, likkiste-blåsvart, halvgrønt-blåsvart; eg såg aldri slikt. Men frå nordvest stend det liksom ein ljoske, ein uhugleg, unaturleg ljoske; det er ikkje skin av sol og ikkje av måne, det er som himilen atum skylage stod i brand. Slike fargar var det i mine rædde barndomsdraumar um domedag.*

... Den gule ljosken i nord aukar og legg eit underleg daudt skin yvi alt. Aushimilen svartnar; blåsvartnar.

og meir trugande rundt Garborg, den tyngjer han ned, heilt til smellen kjem: *Hjarta kvælver seg rundt uppe i halsen på meg; fyrr eg fær samla meg att bryt tora ut i ein fæl smell, ein skakande, ein grunnsmell, so jordkula liksom gjev seg på aksen sin. Brake breider seg burt gjennom alle himlar, med skrell og sköt, i lange, skakande rullingar, i tvere, bratte sprang; jagar skangrande og bruttande frametter åsryggene med smelling og brøt mot bergsidur og berghamarar og ramlande atterslag frå hausar og høge fjell. So sturtar det ned, fossar, susar, sjoar med regn; himilen slepper seg ned i brå flaum, i vill, skræmeleg syndflod. Og laust gjeng det med skimt i skimt og smell i smell; det er ragnarök; eg spring som for live.*

Somme er redde for at nynorsken døyr viss me ikkje endrar norma, gjer språket moderne. Andre vil ha oss med attende til dei klassiske formene. Nei, nynorsken kjem aldri til å døye. Me har diktarar som har gjeve han ævegaranti.

SAGT OM BREMANGER:

– Vik og Bremanger står føre nokre heilt spesielle utfordringar, men kommunane har vist at dei tek ansvar. Pengane er gjevne med bakgrunn i dei økonomiske utfordringane og korleis dei har handtert ein særskilt krevjande situasjon.

Kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete (Sp) til Firdaposten om dei ekstraordinære skjønsmidlane som Terra-kommunen Bremanger får i 2010.

Etablerer kystveg

Kystkommunane mellom Bergen og Ålesund går no saman for å skipe selskapet Kystvegen.

JUDITH SØRHHUS LITLHAMAR
judith@norsk-plan.no

Målet er å få til ein samanhengande veg av god riksvegstandard langs kysten frå Bergen til Ålesund. Selskapet opnar no opp for at verksemdar og næringsorganisasjonar kan vere med i arbeidet med

å få vegen på plass. Bakgrunnen er at E39 mellom Bergen og Ålesund er lagt så langt inne i landet at den ikkje fungerer som internt samband mellom kystkommunane, skriv Fjaler kommune på sine nettsider.

– Dette er ei viktig årsak til at denne regionen ikkje har fått den positive utviklinga som ein har fått til elles på kysten. Kystvegen skal bli eit supplement til E39, ikkje ein konkurrent, skriv Fjaler kommune.

– Ikkje minst er dette eit samlingspunkt for alle kommunane langs vegen. Det at me klarer å samle oss, er eit utruleg pressmiddel opp mot sentrale styresmakter, seier

Bremanger-ordførar Kåre Olav Svarstad til LNK-avisa.

I prosjektet skal ein arbeide for opprusting av eksisterande vegar langs traseen og supplering med ny veg der det manglar samband. Bremanger-sambandet del 2 og Dalsfjordbrua er allereie prioriterte som første og andre tiltak. Ordførar i Flora Bente Frøyen Steindal er leiar selskapet.

16-åringar får ikkje røysterrett ved stortingsval.

Stortinget stemde torsdag ned eit grunnlovsforslag frå Venstre og Sosialistisk Venstreparti om å setja ned røysterrettsalderen. Vedtaket blei gjort med 130 mot 12 stemmer.

Den viktigaste grunnen til fleirtalet for å stemma ned forslaget var formell: I Noreg er det hevdvunnen skikk at røysterrettsalderen følgjer myndigaldar som i dag er 18 år. I 1978 blei røysterretten sett ned frå 20 til 18 år. (NPK)
Les meir på lnk.no.

Kåra til Årets tidsskrift

Syn og Segn er kåra til Årets tidsskrift av Norsk tidsskriftforening.

I grunngevinga frå juryen blir det lagt vekt på at Syn og Segn har uventa og overraskande vinklingar og temaval. Juryen meiner det i 16 år gamle tidsskriftet er allmennkulturelt i ordets rette forstand, og det einaste i sitt slag som kjem ut på nynorsk. Vidare heiter det i grunngevinga at tidsskriftet vågar å gå sine egne vegar, og at det blir redigert med humor og snert. Det blir framheva at det er stor breidd i stoffvalet, frå utanriksstoff og økonomi via norsk politikk og samfunn til kultur og litteratur. Bente Riise er redaktør i Syn og Segn.

Det er ikkje sikkert alt blir så mykje betre om me flyttar inn i eit lite, kvitt hus ved sjøen.

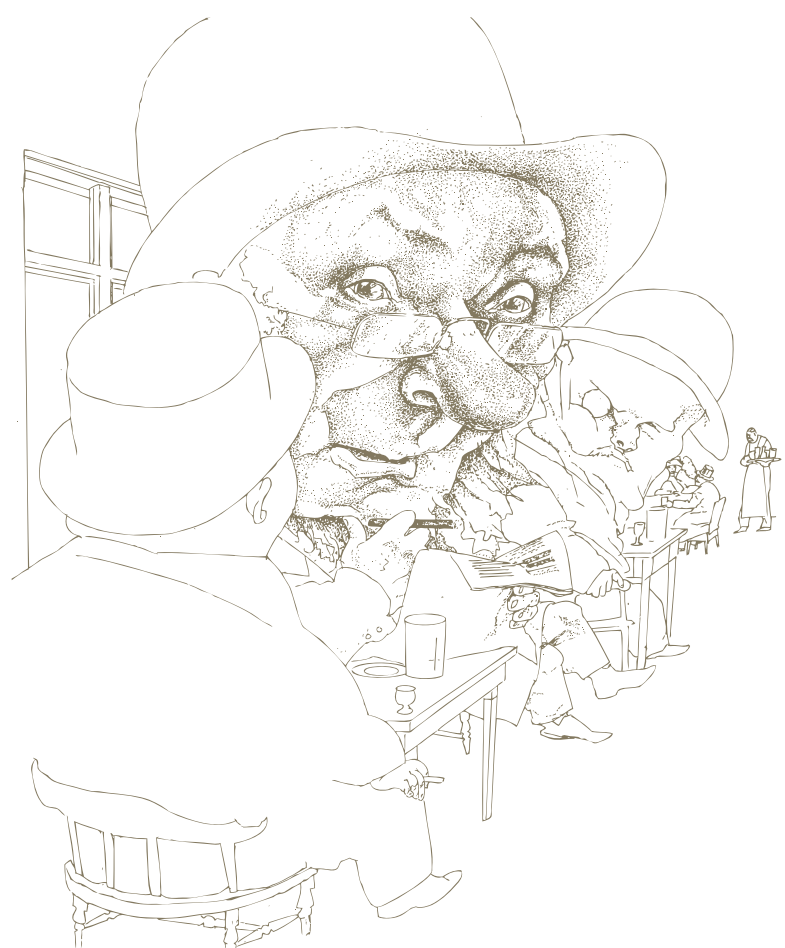
men;

Det inneber store fordeler å samla alle verksemdene våre i Oslo i same huset. På denne måten kan vi oppnå det vi alltid har som mål i KLP: Ei mest mogleg effektiv drift.

Vi har opplevd sterk vekst dei siste åra. Spesielt etter at me utvida vårt tenestespekter innan skadeforsikring og bankverksemd. 25. mai flytta meir enn 600 KLP-medarbeidarar inn i eit splitter nytt hus i Dronning Eufemias gate 10. Vi gler oss over den nye arbeidsplassen vår. Og vi gler oss til dagane som kjem.

klp.no

klp
for dagane som kjem

Ein god gjest gjer husbonden glad

Ivar Aasen
Ivar Aasen
Norske Ordsprog, 1881

Møteplassen i Oslo

Skal du til Oslo, treff du kjentfolk på Bondeheimen og Kaffistova. Alle tilsette i LNK-kommunane (privat- og tenestereiser) bur på eigne, gode prisar heile året.

Enkeltrom 970,-
Dobbeltrum 1110,-

Gratis breiband, nyoppussa, bog komfort og standard, norsk tradisjonsmat og uformell atmosfære for alt slags folk! Nær Karl Johan og regjeringskvartalet og alt Oslo har å by på!

Best Western
Hotell Bondeheimen® & Kaffistova®

Rosenkrantz' gate 8, 0159 Oslo ~ Tlf: +47 23 21 41 00
bookingoffice@bondeheimen.com ~ www.bondeheimen.com

- Eit unntak

- Avisa vår har alltid vore ei bokmålsavis, og det vil den også vere i framtida, seier ansvarleg redaktør Rolv Amdal i Hamar Arbeiderblad.

JUDITH SØRHHUS LITLHAMAR
judith@norsk-plan.no

Avisa hadde tidlegare i vår ei redaksjonell sak på nynorsk.

- Dette var ei spesiell sak, seier Amdal. Det var journalist Stian Steinsvik som skreiv saka om at ikkje ein einaste av ungdomsskuleelevane i Hedmark fylke vel nynorsk som sitt hovudmål. Og det gjorde han på nynorsk.

- Språkpolitikken i Hamar Arbeiderblad er at språket som hovudregel skal vere på bokmål. Unntak gjeld lesarinnlegg som kjem på nynorsk. I denne saka fekk eg dispensasjon hjå redaktøren til å skrive på nynorsk, seier Steinsvik til Ink.no

MANGE REAKSJONAR

Han valde å skrive på nynorsk sidan saka handla om kor mange elevar som valde nynorsk.

- Eg tenkte denne vrien kunne gjere det meir morosamt for lesaren å lese ei sak som i utgangspunktet høyrdest kjedeleg ut, seier han og legg vekt på at han ikkje er nynorskbrukar privat og heller aldri har hatt nynorsk som hovudmål.

- Eg trur faktisk det var første gongen eg har skrive på nynorsk sidan gymnaset.

- Fekk du mange reaksjonar?
- Eg fekk mange reaksjonar frå lesarane. Mykje meir enn eg normalt gjer på artiklane mine. Nokre av dei var negative, medan dei fleste kom med oppmuntrande tilbakemeldingar, fortel Steinsvik.

Journalist Steinsvik trur ikkje det blir nokon vane med nynorske artiklar i Hamar Arbeiderblad. For det første meiner han dette var eit unntak i høve språkpolitikken i avisa, og for det andre meiner han at han ikkje har like god kompetanse i å skrive nynorsk som bokmål. Ansvarleg redaktør Rolv Amdal legg heller ikkje skjul på at avisa har ein konsekvent språkpolitikk.

IKKJE NOKO TEMA

- Språket er ikkje noko tema her, dei journalistane som er tilsette hjå oss, skal skrive bokmål. Men me opnar opp for nynorsk dersom det er eit høve for det, eller det passar. I denne saka var språket eit forteljargrep, meiner han og

viser til at det truleg blir lenge til neste artikkel på nynorsk i Hamar Arbeiderblad. Jens Haugan ved Høgskolen i Hedmark er positivt overraska over at avisa no har hatt ei redaksjonell sak på nynorsk. Sjølv skriv han kronikkar på nynorsk i avisa.

- Slik eg har forstått det, er redaktøren i Hamar Arbeiderblad bestemt på at avisa ikkje er noko nynorskavis. Til vanleg er det berre eg som leverer nynorske tekstar til avisa, i tillegg til nokre andre kronikkar. Bortsett frå det er avisa nesten kjemisk fri for nynorsk, seier Haugan.

- Hamar er jo ein by og ligg på mange måtar i skuggen av Oslo. Så det er nok mange grunnar til at folk flest ynskjer å identifisere seg med bokmål. På den andre sida er Hedmark også Alf Prøysen sitt fylke, og hedmarksdialektane har også fått litt meir status gjennom Sigbjørn Johnsen.

(Foto: Toyni Tobekk)

Borge til Diktarvegen

Det er sett ned ei eiga prosjektgruppe for Diktarvegen. Gruppen vert leia av Solfrid Borge, som er ordførar i Ullensvang herad og styremedlem i Landsamanslutninga av nynorskkommunar (LNK). Med seg i gruppa har ho Nils Moldøen, som er leiar i Ryfylke IKS, Bjørn Andresen, som er prosjektleiar i Nasjonal Turistveg, Randi Bårtvedt, som er direktør ved Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum, Helene Barkved, som er koordinator ved Marine Harvest, Sigurd Kvikne, som er direktør ved Kviknes Hotel, og Margrete Reisæter, som er styreleiar i Jakob Sande-selskapet. Les meir om prosjektet på diktarvegen.no

Viken til Skrivekunstakademiet

Øyunn Viken blir ny leiar ved Skrivekunstakademiet i Hordaland etter forfatter Olaug Nilssen.

(Foto: Foto: Rune Smistad)

Viken har hovudfag i litteraturvitenskap og har no vore tilknytt Universitetet i Bergen i ni år. Ho har i tillegg mellom anna vore bokmeldar i Morgenbladet og førelesar og sensor ved Skrivekunstakademiet.

- Overgangen til høgskule har ført til auka press på administrasjonen ved Skrivekunstakademiet, og styret er sikre på at Viken vil løyse dei administrative leiaroppgåvene på beste måte, seier styreleiar Hans Otto Robberstad til Skrivekunstakademiet sin eigen nettsted. Han legg til at den nye leiaren sin fagkompetanse blir eit viktig supplement til lærarstaben, som med Øyvind Rimbereid som undervisningsleiar og Gunnhild Øyehaug og Tormod Haugland som skriveleiarar er sterk frå før.

Det var seks søkjarar til stillinga som akademileiar ved Skrivekunstakademiet. Øyunn Viken gler seg til å ta fatt på arbeidet.

- Eg er særst motivert for å ta fatt på vidareutviklinga av akademiet, sidan

institusjonen er viktig og god, men samtidig har stort utviklingspotensiale. At det er rekordhøgt tal på søkjarar til Skrivekunstakademiet i år, viser at skulen alt har godt ry, og det skal eg jobbe for å vidareføre. Sjølv sagt skal akademiet fortsette å tilby eit så godt undervisningstilbod som mogleg, og målet mitt er at Skrivekunstakademiet skal bli betre kjend for nettopp det, seier ho til skrivekunstakademiet.no.

LNK NYTT

NYHENDE
- Nytt om språk, politikk, kultur og distrikt. Vi gir deg nyhende kvar arbeidsdag!

ANNONSEPLASS
- Vil du annonsere her? Send e-post til bladstova@lnk.no

TILRETTELAGT
- Stor eller liten tekst? Du styrer storleiken.

POLL
- Kva meiner du? Vi spør, du klikkar. Vi bruker gjerne resultatet i nyhendesakene våre.

SØK
- Skriv i søkefeltet og finn saker i LNK.no

ABC-SØK
- Utvida nettsøk frå ABC Startsidea.

ABC OFFENTLEG
ABC Offentleg - Søk i det offentlege Noreg

NYTT FRÅ DISTRIKTA
- Nytt frå LNK-fylka blir levert av NRK

LNK-AVISA
Les den nyaste LNK-avisa. I arkivet finn du og eldre utgåver.

MEDLEMER
- Er kommunen din ein LNK-kommune? Vi har gode kart som gir deg svaret.

TIPS?
Kontakt redaksjonen på bladstova@lnk.no.

NYTT FRÅ NOREG
- Nytt frå heile landet blir levert av ABC Nyheter

www.lnk.no

- for deg som meiner noko

MAGASINETT

Eit stimulerande nettmagasin for elevar på ungdomstrinnet og i den vidaregåande skolen - på nynorsk!

www.magasinett.no

Nett det du treng på nettet?

NO OG MED EIGA HANDBOK FOR LÆRAREN!

aktuelt: Runar Gudnason

Foto: Privat

Bur: København

Aktuell: Tekstforfatter og rappar i bandet Side Brok. Fekk nyleg stipend på 50 000 kroner frå Noregs Mållag.

Språk: Norsk

Alder: 38

Runar Gudnason i Side Brok fekk nyleg stipend frå Noregs Mållag. No skal han skrive rapplyrikkens poetikk.

JUDITH SØRHHUS LITLHAMAR
judith@norsk-plan.no

– Kva betyr det for deg og Side Brok å få dette stipendet frå Noregs Mållag?

– Det betyr nok mest for meg personleg; som rappmusikar og hip-hoppar betyr det mykje for meg at eg får høve til å skrive om denne viktigaste nye lyrikkforma sidan rocken. Eg håpar det òg vil få betydning for norsk hip-hop.

– Kva skal stipendet brukast til?

Rapphistorie på nynorsk

– Eg vil fyrst og fremst skrive ein rapplyrikkens poetikk. Denne vil igjen vere ein viktig del av ei tekstsamling om rapp, eit prosjekt som treng endå meir midlar.

– Kva betyr nynorsken og dialekten for deg?

Nynorsk er språket eg skriv, dialekten er språket eg snakkar. Så mykje betyr det, og det er ikkje lite.

– Kvifor vel de å synge på dialekt, og ikkje på engelsk?

– Det var verken eit spesielt gjennomtenkt eller språkpolitisk val. Eg ville berre lage rapp; altså skrive og rappe om meg sjølv og livet mitt, og eg veit ikkje korleis ein uttalar "Hovdebygda" på engelsk.

– Kva betyr dialekt i musikken?

– Alle som rappar på norsk, rappar på dialekt, i motsetnad til i rock og pop, der det finst fleire som syng på nynorsk eller bokmål. Dei mestseljande norske rapparane akkurat no heiter Lars Vaular og Karpe Diem; dei rappar høvesvis på bergensdialekt og oslodialekt.

– Kva trur du om framtida til nynorsken?

– Eg er langt frå nokon fagmann på dette området, men mitt inntrykk er at nynorsk har vorte eit meir og meir finkulturelt språk. For på same tid som nynorsken er hardt pressa på skuleområdet og me mister fleire og fleire barn og unge, opplever eg støtt

stigande aksept innanfor kulturlivet og det akademiske. Morgenbladet, til dømes, har ein god del nynorsk. Det var vel ganske utenkjeleg ein gong.

– Kva trur du er den største utfordringa for nynorsken framover?

– Det må då nettopp vere å vinne tilbake kvardagen. Spesielt viktig trur eg det er å satse på det digitale; styresystem til datamaskiner, mobiltelefonar og andre maskiner. Alt som har menyar på ein skjerm; her er det viktig å vise at nynorsk fungerer som kvardagsspråk. Alle systema mine er stilt inn på dansk inntil vidare.

Dessutan er det viktig å vere fyrst på nye område, ta terreng. Som når det gjeld forskning på heilt nye lyrikkområde. Nokre vil kanskje ignorere rappen og vente på at det går over. Det er både historielaut, arrogant og ikkje minst dumt. Og rapp er ikkje berre ei ny lyrisk uttrykksform; det er ein kultur som i støtt større grad pregar kommunikasjonen blant dei unge, og det er den største slangprodusenten i vår tid. Og hugs, dei fyrste som skriv om noko nytt, får definere omgrepa.

– Kva er planane til Side Brok no framover?

– Lage musikk! Me skal lage minst éi plate til, som sikkert kjem neste år. Men i år kjem det ei plate frå Thorstein Hyl sitt heilt nye prosjekt. Det er ikkje Side Brok, men det er rapp, og det er på norsk.

Erlend Kaasa (f. 1976) kjem frå Vinje i Telemark og er busett i Indre Arna. Han debuterte med romanen *Thunder Road* hausten 2009.

debutanten

"Eg drog henne i håret, drog til hovudet hennar gav etter og vippa bakover, kyssa den glatte, nakne halsen hennar. Ho sette seg skrevs over fanget mitt, låra våre bulte mot kvarandre. Det kom eit sukk frå leppene hennar. Og så kom far."

Samlaget 2009.

– Kva tilbakemeldingar får de på å bruke dialekt? Kva seier publikum?

– I byrjinga fekk me ein del pes på grunn av dialekten, for den gongen var det stort sett rapparar frå austlandet som fekk merksemd. Derfor vart Tungtvann, Spetakkel og Side Brok kalla dialektrapparar. I dag har folk vorte vande til rapp på alle dialektar, og det er nesten ikkje eit tema lenger, ikkje utover at dei einskilde hip-hopparane, som alle andre, likar nokre dialektar betre enn andre. Likevel er der ein grunn til at me alltid har vore, og sikkert alltid vil vere, mest populære på Vestlandet.

– Kva betyr målrørsla for deg og Side Brok?

– For meg personleg betyr målrørsla mykje, både historisk og som eit miljø eg kan hente støtte og inspirasjon frå i dag. Side Brok er berre eit band som tilfeldigvis lagar musikk på norsk.

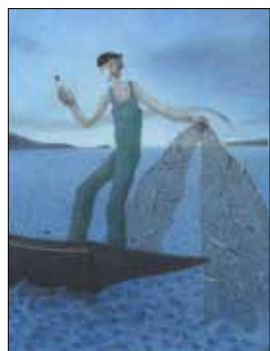
Biletbok for vaksne

Ei ny biletbok skal letta leseopplevinga for nye landsmenn.

ASTRID EIDHAMMER HJELMELAND
astrid@norsk-plan.no

– Eg las at mange av dei nye som kjem til landet, strevar med å lære seg norsk og dermed definerer dei lesing som vanskeleg eller mindre viktig, fortel forfattar Erna Osland.

Osland har fått med seg illustratør Akin Düzakin og er nå i ferd med å avslutta eit bokprosjekt som er retta både mot vaksne og barn. Boka er ein ørliten roman på nynorsk som godt kan nyttast i nynorskopplæringa, fortel ho.

BILETBOK:
«Brevet frå havet» er lett og lese for vaksne. Er enkel i si språklege form, men har likevel noko viktig å seia i følge Osland. (Illustrasjon: Akin Düzakin)

LETTLESEN BILETBOK

Osland fekk lyst å skriva ei bok som var lett å lese for vaksne, ei startbok som var enkel i si språklege form, men som likevel hadde noko viktig å seia.

– Ei biletbok er godt eigna, seier Osland. – Bileta kan vera med og forklara teksten. Og ikkje minst; det tek tid å lesa ei biletbok. Barnet kan studera illustrasjonane medan den vaksne får god tid til å finna ut av bokstavane.

FORTELJINGAR SOM GRUNNLAG

Valet av tema kom frå intervju som Osland har gjort med nye landsmenn, som nett hadde lært seg norsk, med støtte frå Leser søker bok. Her fekk Osland fleire forteljingar om korleis det er å koma til eit nytt land og lære seg å lesa på ny.

For kvar gong eg var i eit slikt møte, skreiv eg ei forteljing, fortel Osland. Til

slutt hadde eg ti forteljingar, og ein av dei gjekk eg til illustratør Akin Düzakin med.

KJÆRLEIK OG SPRÅK

Temaet i boka er å lesa eit nytt språk, og Osland har arbeidd med språket i forteljinga for å få det så enkelt som råd. I tillegg har illustratør Düzakin gjort boka vakker samstundes som han har utdjupa tema, understrekar Osland.

Boka *Brevet frå havet*, som kjem ut på Mangschou forlag til hausten, er ei bok om kjærleik, fortel ho. Ein fiskar får ein ny kjærast ved at han finn ein flaskepost, ein flaskepost med eit aldeles nytt og framandt språk.

– All kjærleik er vel, når det kjem til stykket, å lære seg den andre sitt språk? avsluttar Osland.